

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/441,Promocja-ksiazki-dr-Krzysztofa-Kaczmarskiego-Podziemie-narodowe-na-Rzeszowszczyz.html>
10.04.2026, 09:35

Promocja książki dr. Krzysztofa Kaczmarskiego „Podziemie narodowe na Rzeszowszczyźnie 1939-1944” - Jarosław, 11 czerwca 2003 r.

W dniu 11 czerwca br. w Wojewódzkiej Bibliotece Pedagogicznej – Filii w Jarosławiu odbyło się spotkanie z dr. Krzysztofem Kaczmarskim – autorem książki „Podziemie narodowe na Rzeszowszczyźnie 1939-1944”, wydanej przez Instytut Pamięci Narodowej w serii „Monografie”.

Dr Krzysztof Kaczmarski jest historykiem, naczelnikiem Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Rzeszowie. Prezentowana książka to poszerzona wersja jego rozprawy doktorskiej, w której podjął pionierską próbę rekonstrukcji okupacyjnych dziejów Stronnictwa Narodowego i Narodowej Organizacji Zbrojnej oraz Narodowych Sił Zbrojnych w regionie rzeszowskim w okresie od jesieni 1939 r. do lipca-sierpnia 1944 r., tj. od powstania na Rzeszowszczyźnie pierwszych zrębów narodowej konspiracji aż do momentu wkroczenia na ten teren wojsk sowieckich.

Książka ma układ rzeczowo-chronologiczny, który umożliwia przejrzyste odtworzenie struktur podziemia narodowego w Okręgu Rzeszowskim, pokazanie zachodzących w nim zmian oraz głównych kierunków i form działalności, a także – w miarę możliwości – przedstawienie jego pozycji na konspiracyjnej mapie Rzeszowszczyzny, na tle cywilnych i wojskowych struktur Polskiego Państwa Podziemnego.

Dr Kaczmarski dotarł do nielicznych żyjących weteranów podziemia narodowego, a także do równie niewielu istniejących relacji i wspomnień, pisanych często na emigracji, w wielu wypadkach nigdzie dotąd niepublikowanych ani niewykorzystywanych. Musiał zmierzyć się również z podstawowym problemem, jakim jest niemal całkowity brak materiałów organizacyjnych SN i NOW, ponieważ ich archiwa zachowały się w stanie szcątkowym. Z konieczności oparł się zatem przede wszystkim na aktach śledczych i procesowych dotyczących około stu działaczy podziemia narodowego, które – dla sprawdzenia ich wiarygodności – konfrontował z innymi dostępnymi dokumentami i wspomnieniami.

Istotnym uzupełnieniem monografii są notki biograficzne ponad stu działaczy rzeszowskiego podziemia narodowego (większość z nich została opracowana po raz pierwszy na potrzeby omawianej pracy), kilka nieznanych dotychczas dokumentów zamieszczonych w Aneksie, a także schematy organizacyjne i mapki przedstawiające strukturę terytorialną SN, NOW i NSZ w regionie rzeszowskim.